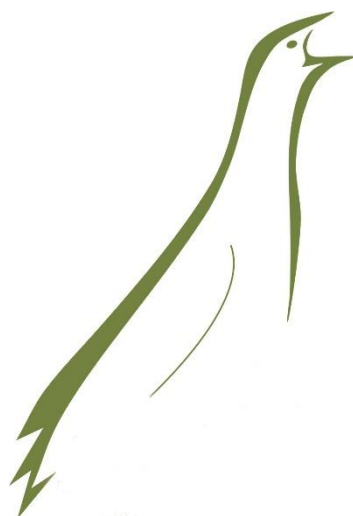
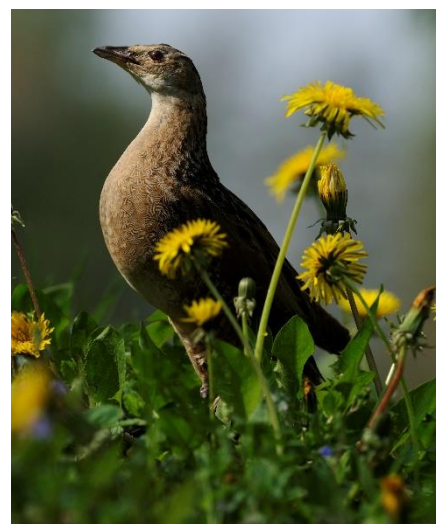

Ochrana chřástala polního v Plzeňském kraji

Výzkum a praktická ochrana chřástala polního (*Crex crex*) v Plzeňském kraji, který je společným projektem Plzeňského kraje a Zoologické a botanické zahrady v Plzni, je realizována od roku 2011. Chřástal polní patří k původním ptačím druhům české zemědělské krajiny s vlhkými loukami a mokřinami. V ČR patří dle zákona na ochranu přírody a krajiny 144/1992 Sb. mezi zvláště chráněné druhy v kategorii silně ohrožených druhů. V Plzeňském kraji jeho početnost kolísá mezi 80–100 volajících samců, početnost samic nelze prakticky zjistit. V celé ČR je populace odhadována na 1500 až 1700 samců. Mapování chřástala polního současně probíhá v CHKO Slavkovský les, CHKO Český les a v NP a CHKO Šumava. V CHKO Český les po řadě let společného monitoringu provádějí mapování pracovníci Správy CHKO samostatně.

Chřástal polní je středně velkým zástupcem čeledi chřástalovití (Rallidae) o hmotnosti cca 165 g. Je to přísně tažný a zajímavý druh se stále nedostatečně známou biologií. Obývá zejména rozsáhlé extenzivně obdělávané louky a podmačené plochy, v současnosti převážně v podhorských oblastech. Ze zimovišť jihovýchodní Afriky přilétá přibližně v polovině května. Po vyhnízdění na přelomu srpna a září odlétají zpět. V průběhu toku samci velmi aktivně hledají a obhajují svá teritoria na vlhkých místech luk či mokřadů bez stromové vegetace. Jeho přítomnost prozradí jeho charakteristický monotónní hlas „krrex krrex“ ([přehrát zvuk](#)), který

mu dal jeho latinské jméno. Do konce června je během noci jeho volání téměř nepřetržité. V případě vyšší koncentrace samců na vhodných tokaništích je poblíž vždy také samice. Hlasově se mohou na tokaništích vzácně projevovat i samice, jejich hlas je hlubší a volají zejména při absenci samce. Dvakrát ročně snáší 6 až 10 skvrnitých vajec do skrytého hnízda, nejčastěji v hustém lučním porostu. Narozená mláďata jsou černá, ve věku cca 16 dnů již vzletná a podobají se zbarvením již dospělým ptákům.

Důvody ohrožení

VYSOKÁ
MORTALITA
MLÁŤAT

MONOKULTURY
A
INTENZIFIKACE
ZEMĚDĚLSTVÍ

INTENZIVNÍ
PASTVA
DOBYTKA A
ROZRŮSTAJÍCÍ
SE ZÁSTAVBA

DOPADY ZMĚNY
KLIMATU NA
POMALEJŠÍ
RŮST VEGETACE

PREDACE

KOSENÍ LUK
V HNÍZDNÍ DOBĚ

Aktivity projektu na ochranu chřástala polního:

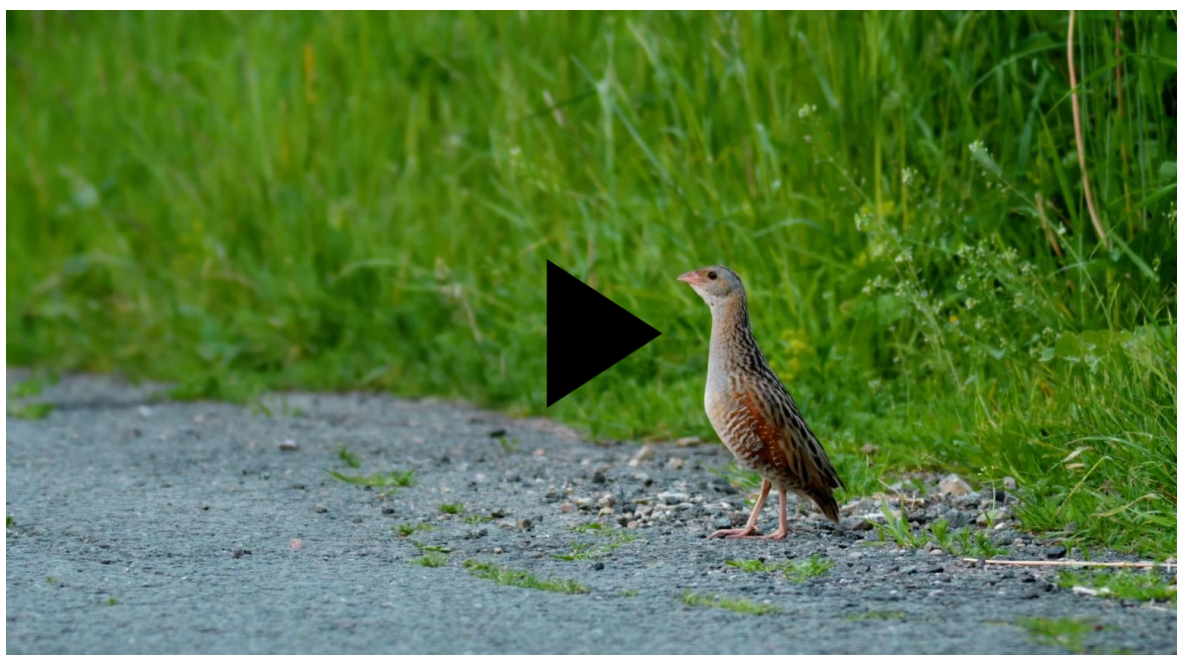
Výzkum biologie druhu a jeho migrační strategie pomocí satelitní telemetrie

Noční monitoring, odchyty a kroužkování volajících samců

- Spolupráce a finanční kompenzace (z EU a ČR) pro zemědělce a návrhy nových půdních bloků na ochranu
- Edukace široké veřejnosti

[\(Přehrát video zde\)](#)

Jak mohu pomoci?

- **Dodržujeme stanovené podmínky doby a způsobu seče**, které umožní ptákům úspěšná vyhnízdění. To znamená sekat malou pojezdovou rychlostí od středu luk a nechávat stát okrajové, či podmáčené pásy vegetace, nejlépe do konce srpna.
- **Nepouštíme psy** v době hnízdění ve volné krajině do nepokosených luk, mokřin a rákosin. Populaci chrástalů škodí **zejména domácí kočky**, které jsou agresivním predátorem, pokud je necháme toulat.
- Při udržování parcel **nevytvářejme na okraji luk, lesa, či rybníka sterilní golfový trávník**, který je zbaven přirozené pestrosti života.
- **Přihlasme zemědělskou půdu k příslušnému dotačnímu titulu** (tj. ptačí lokality na travních porostech) a **modifikací hospodaření** umožníme ptákům úspěšná hnízdění.
- **Navštivte Zoo a BZ Plzeň!** Podporujeme spolu s Vámi prostřednictvím projektu [Help nature](#)

Záchranné projekty Zoo a BZ Plzeň můžete **podpořit na jednorázovým finančním darem** na náš sbírkový účet

Sbírkový účet na podporu projektů
ochrany přírody v Zoo a BZ města Plzně

QR PLATBA

Zaměstnanci **Zoo Plzeň**, Zoo Jihlava, ornitologové a další dobrovolníci realizují metodicky správný a podrobný monitoring na rozsáhlém území Šumavy a Slavkovského lesa. Největším výzkumným úspěchem v Plzeňském kraji byla realizace satelitního výzkumu chřástala polního pod vedením Zoo Plzeň ve spolupráci s bavorskými ornitology v letech 2012–2016. Monitoring je velmi důležitým podkladem zejména pro orgány ochrany přírody, v roce 2023 začalo nové pětileté zemědělské dotační období, ve kterém jsou navrženy aktualizované půdní bloky pro ochranu chřástala polního. Systematická ochrana vhodných biotopů chrání i další druhy. Bližší informace o praktické ochraně chřástala polního je možné najít na stránkách: <https://www.birdlife.cz/podporte-chrastaly-polni-a-udejte-je/>

